

Становище

от проф. д-р Татяна Никифорова Стоичкова, назначена със заповед на ректора на НХА, на материалите представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент”, по обявен конкурс в научна област 8.2 Изобразително изкуство / „Арттерапия“, „Арттерапевтична практика“ и „История и теория на арттерапията“, за нуждите на кат. „Психология на изкуството, художествено образование и общообразователни дисциплини“ /, обнародван в Държавен вестник – бр.33/ 29.04.22 год.

От приложената справка става ясно, че Вяра Колчова Границка представя 10 публикувани статии, има самосотятелна изложба и е участвала участие в колективен продукт в областта на филмовото изкуство. Един от проектите е DREAMUP - Обучение чрез изкуство. Тригодишна международна програма, 30,000 деца и юноши в неравностойно социално положение в 26 страни, една от които е България. Програмата е с продължителност 3 години и цели да насърчава и развива индивидуалния талант на всяко дете.

Кандидатката представя за конкурса следните материали:

- Хабилитационен труд: състоящ се от три части, разработени от авторката в различни тематични групи (възникване и развитие, методи на изследване в арттерапията, проблеми на съвременната арттерапия, основни видове и форми, технологии и методики от личната експерименталната практика)

- Справка за реализирани статии и творчески изяви.

- Справка за изпълнение на минимални национални изисквания за заемане на академични длъжности в Р.България.

Хабилитационният труд на кандидатката е развит в следните три направления:

Арттерапията като специфична творческа потребност на социума, като се разглеждат следните теми -

- Възникване, цел и задачи и развитие на арттерапевтичната дейност
- Място и значение на арттерапията в практико – приложното и изследователско пространство
- Семантична характеристика на някои понятия в теорията на арттерапията
- Методи на изследване в теорията на арттерапията
- Проблеми на съвременната арттерапия, очертаващи нейното развитие
- Изкуството, играта и ритуалът в арттерапевтичната теория и практика, както и мястото на
- Образ, знак и символ в арттерапията.

В хабилитационни труд се извеждат връзките на арттерапевтичната теория и практика с психофизическо развитие на човека, терапията, арттерапевтично творчество, арттерапевтично пространство и арттерапевтична среда.

Вяра Границка излага апробирани и теоретично обосновани авторски арттерапевтични методики с конкретен профил на участниците, със съответна продължителност, целеполагане, методи на провеждане и методи на отчитане на резултатите. Същевременно е направена е класификация на видовете рефлексия и супервизия, съотнесени към участниците от участниците в терапевтичния процес с подчертаване на ролята на личността на арттерапевта, както и потребителя на терапията.

По-нататък в хабилитационния труд са интерпретирани различните видове и форми на арттерапията, описват се основни видове и форми на арттерапията – съответно според проблемите на въздействие, които биват пасивна и активна, и според формите на организация – индивидуална и групова. много подробно са изведени функционалните елементи на активната арттерапия и някои измерения на творческия процес.

В третата, последна част, е отделено място на авторска методика, обозначена като „визуално – пластична трансформация”, апробирана в индивидуални и групови занимания с хора с увреждания и възрастни с различни проблеми. Проективно-знаковата и символна експресия в стереотипните рисунки на хора с увреждания и визуално-експресивните модели на творческа комуникация при лица с различни проблеми биват проследени по-нататък. Приложен е илюстративен материал, който , както посочва кандидатката, е събиран през последните години във връзка с поредица от практическите занимания, които е провеждала и в които е участвала.

Следни са посочените приноси на авторката:

- Формулирането на интегративни връзки в областта на арттерапията с други научно- предметни области.
- Теоретичен подход към термини и понятия като образ, знак, символ, игра и ритуал в методическата структура и терапевтичните взаимоотношения в практиката на арттерапията.
- Визуални модели на творческа комуникация при лица с различни видове увреждания от различни диагностични групи.
- Ретроспекция на свързваща исторически факти и данни с предмета, проблемите и социалното значение на арттерапията, включително бъдещи тенденции.

Заклучение.

След преглед на предоставените за рецензиране материали на кандидатката Вяра Границка , както и положителните качества на реабилитационния труд, предлагам на почитаемото жури, тя да бъде избрана за „Доцент” по обявен конкурс в научна област 8.2 Изобразително изкуство / „Арттерапия“, „Арттерапевтична практика“ и „История и теория на арттерапията“, за нуждите на катедра „Психология на изкуството, художествено образование и общообразователни дисциплини“.

31.01. 2023 проф. д-р Татяна Стоичкова